

Sallitut apuvälineet: kirjoitusvälineet, laskin sekä itse laadittu, A4-kokoinen lunttilappu. Taulukkokirjaa ei saa käyttää.

1. Olkoot A ja B kaksi riippumatonta tapahtumaa siten, että $P(A) = 0.75$ ja $P(B) = 0.6$.
  - a) Millä todennäköisyydellä ainakin toinen tapahtumista A tai B sattuu?
  - b) Millä todennäköisyydellä B on sattunut, kun tiedetään, että ainakin toinen tapahtumista A tai B on sattunut.
2. Olkoon satunnaismuuttujalla U välin $(0, 1)$ tasajakauma, ja määritellään $X = -\ln(U)$. Johda lauseke X :n kertymäfunktion arvolle $F(x)$ kaikilla $x \in \mathbb{R}$. Johda X :n tiheysfunktio, ja ilmoita selvästi, missä joukossa tiheysfunktio on nolla. Tunnista X :n jakauma, ja kerro mikä on X :n odotusarvo.
3. Olkoot ellipsin puoliakselien pituudet X ja Y , jolloin sen pinta-ala on $Z = \pi XY$. Olkoot X ja Y riippumattomia satunnaismuuttujia siten, että X :llä on eksponenttijakauma odotusarvolla 2 ja Y :llä on välin $(0, 2)$ tasajakauma.

Laske EZ sekä satunnaismuuttujien X ja Z kovarianssi, $\text{cov}(X, Z)$.
4. $\text{Poi}(\theta)$ tarkoittaa Poissonin jakaumaa odotusarvolla $\theta > 0$.
  - a) Johda X :n momenttiemäfunktio, kun $X \sim \text{Poi}(\theta)$.
  - b) Olkoot $X_1 \sim \text{Poi}(\theta_1)$ ja $X_2 \sim \text{Poi}(\theta_2)$ riippumattomia satunnaismuuttujia. Perustele, miksi niiden summalla $X_1 + X_2$ on myös Poissonin jakauma.